

ΠΑΡΕΜΒΑΤΙΚΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ ΓΕ.Λ. ΜΟΙΡΩΝ Ά ΛΥΚΕΙΟΥ 2014-2015

Επιβλέπων καθηγητής:
ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

Μαθητές (αλφαβητική σειρά):
ΒΟΛΑΚΑΚΗΣ ΕΡΩΣ
ΒΟΛΩΝΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΗΣ
ΚΑΡΑΜΑΝΙΤΑΚΗ ΝΕΚΤΑΡΙΑ
ΚΟΥΚΟΥΡΙΤΑΚΗ ΝΙΚΟΛΕΤΑ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΡΗΓΑΚΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ

ΠΑΡΕΜΒΑΤΙΚΕΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη.....	3
Ενδοσχολική βία - bullying.....	4
α. Μορφές εκφοβιστικής συμπεριφοράς.....	5-6
β. Τρόποι πρόληψης και αντιμετώπισης.....	7
γ. Αντιμετώπιση.....	8-10
Άρνηση τήρησης των κανονισμών του σχολείου.....	11
Επίλογος.....	12

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που υπάρχουν στην καθημερινή ζωή του σχολείου είναι οι παρεμβατικές συμπεριφορές από την πλευρά των μαθητών. Είναι ένα θέμα μείζονος σημασίας για τους μαθητές και την υγεία τους, ψυχική και σωματική, τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς. Στην παρακάτω εργασία αναφερόμαστε στο τι είναι και τι δεν είναι εκφοβιστική συμπεριφορά μεταξύ των μαθητών στα σχολεία, με ποιες μορφές εκδηλώνεται, σε ποιους χώρους του σχολείου συμβαίνει, τα χαρακτηριστικά των δραστών και των παιδιών-στόχων, τις επιπτώσεις που υφίστανται κτλ.

Επίσης αναφερόμαστε στην οχλαγωγία που πρωταγωνιστεί κατά την διάρκεια του μαθήματος, εμποδίζοντας τους εκπαιδευτικούς να διδάξουν, αλλά και αφαιρόντας από τους υπόλοιπους μαθητές το δικαίωμα παρακολούθησης του μαθήματος. Συν τοις άλλοις, μέσα στο χώρο του σχολείου παρατηρούνται φαινόμενα παραβίασης σχολικών κανόνων, όπως η κατάχρηση εξαρτησιογόνων-βλαβερών ουσιών και η χρήση κινητού τηλεφώνου.

ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗ ΒΙΑ - BULLYING

Τι είναι η εκφοβιστική συμπεριφορά μεταξύ των μαθητών στο σχολείο;

Η εκφοβιστική συμπεριφορά είναι λοιπόν μια συνειδητή επιθετική πράξη, στάση ή χειρισμός εναντίον ενός ατόμου ή αριθμού ατόμων και επιχειρείται από ένα ή περισσότερα άτομα. Μπορεί να διαρκεί για σύντομη χρονική περίοδο ή για ολόκληρα χρόνια και χαρακτηρίζεται από κατάχρηση εξουσίας. Ο δράστης έχει σκοπό να βλάψει το παιδί-στόχο και δεν φοβάται την αντεκδίκηση διότι βασίζεται στην αδυναμία του παιδιού αυτού και στην αδιαφορία των θεατών ή ακόμα στην υποστήριξή τους.

Χαρακτηριστικά εκφοβιστικής συμπεριφοράς. Μια συμπεριφορά για να θεωρηθεί εκφοβιστική θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από τα ακόλουθα:

- Ο δράστης υπερέχει του παιδιού-στόχου σε ό, τι αφορά τη σωματική δύναμη, υπάρχει δηλαδή μεταξύ τους ανισότητα στη δύναμη.
- Είναι σκόπιμη και στοχεύει στην πρόκληση βλάβης στο παιδί-στόχο.
- Συνήθως οι εκφοβιστικές πράξεις είναι οργανωμένες, συστηματικές και επαναλαμβανόμενες, ή αν συμβαίνουν σποραδικά, είναι πολύ σοβαρές.
 - Μπορεί να είναι άμεση ή έμμεση και προκαλεί στο παιδί-στόχο σωματική ή και ψυχική βλάβη.

Μορφές εκφοβιστικής συμπεριφοράς

- Εκφοβιστική συμπεριφορά σωματικού τύπου: Κλωτσιές, τσιμπήματα, τράβηγμα μαλλιών, γροθιές, δαγκώματα, σπρωξίματα, χτυπήματα, κλείδωμα μέσα στο δωμάτιο κτλ., καταστροφή ή βλάβη στα προσωπικά αντικείμενα του θύματος

- Εκφοβιστική συμπεριφορά λεκτικού και ψυχολογικού τύπου: Βρισιές, πειράγματα, κοροϊδίες, υπονοούμενα, απειλητικά τηλεφωνήματα, σκληρά, ή ρατσιστικά σχόλια, διάδοση ψεύτικων φημών κτλ.

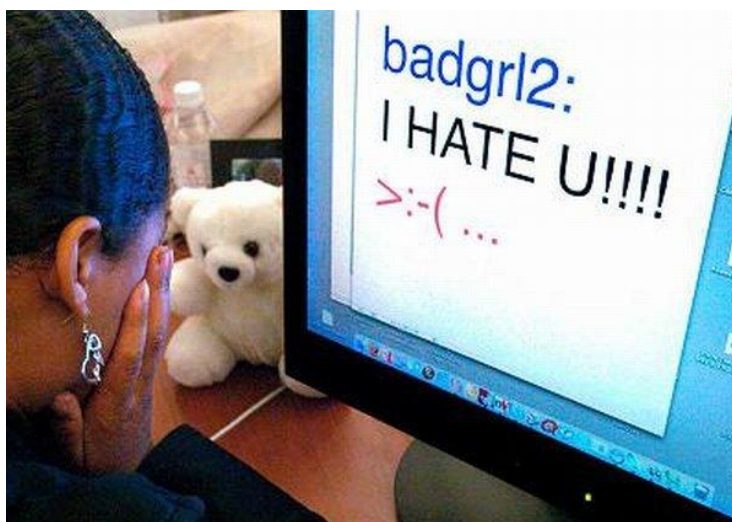
- Αποκλεισμός: Ενέργειες και πράξεις ώστε το παιδί- στόχος να απομονώνεται από τους συμμαθητές και φίλους, αποκλείοντας το από δραστηριότητες ή αγνοώντας το.

- Εκφοβιστική συμπεριφορά σεξουαλικού τύπου: Χειρονομίες ή σεξουαλικά σχόλια.

- Εκφοβιστική συμπεριφορά μέσω κινητού τηλεφώνου ή διαδικτύου: Η μορφή αυτή τα τελευταία χρόνια έχει λάβει ανησυχητικές διαστάσεις διότι τα παιδιά-στόχος εκτίθενται πλέον σε πλήθος ανθρώπων ξεφεύγοντας από τα στενά πλαίσια του σχολικού πληθυσμού.

πηγή: http://www.moec.gov.cy/edu_psychology/pdf/dafni_teachers.pdf

Τρόποι πρόληψης και αντιμετώπισης

Στα πλαίσια της πρόληψης έχουν εφαρμοστεί κάποια προγράμματα κατά του εκφοβισμού και της ενδοσχολικής βίας (π.χ. Νορβηγικό μοντέλο Dan Olweus, φινλανδικό μοντέλο KIVAKOULOU, στην Ελλάδα το πρόγραμμα της Ε.Ψ.Υ.Π.Ε. «Stop στην ενδοσχολική βία» κ.α.).

Η αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων αυτών οφείλεται κυρίως στην υιοθέτηση της Κοινωνικής-Οικολογικής προσέγγισης, μιας ολιστικής προσέγγισης, που στοχεύει στην αλλαγή του κλίματος του σχολείου, ώστε να μην αναπαράγει τη βία. Στα πλαίσια της ολιστικής προσέγγισης οι παρεμβάσεις αφορούν όλους: το σχολείο, την τάξη, τον εκπαιδευτικό, τους μαθητές, τους γονείς τους και ολόκληρη την τοπική κοινωνία.

Κάποιες αποτελεσματικές πρακτικές, σε επίπεδο σχολείου και τάξης, για εφαρμογή μιας στρατηγικής ενάντια στη βία, είναι:

• σε επίπεδο σχολείου:

- σύνταξη Σχολικής Επιτροπής ενάντια στον εκφοβισμό & την ενδοσχολική βία
- σύνταξη Διακήρυξης του σχολείου ενάντια στη βία: δικαιώματα-υποχρεώσεις-καθήκοντα για όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας
- αύξηση της επίβλεψης του σχολικού χώρου
- ευαισθητοποίηση και συνεργασία με τους γονείς, προκειμένου να σταματήσει ο κύκλος αναπαραγωγής και ενθάρρυνσης της ενδοσχολικής βίας

• σε επίπεδο τάξης:

- συζήτηση στην τάξη για τον ορισμό & τις μορφές της ενδοσχολικής βίας και του εκφοβισμού
- συζήτηση για τις επιπτώσεις του εκφοβισμού
- ενημέρωση σχετικά με το γιατί η ενδοσχολική βία και ο εκφοβισμός δεν είναι αποδεκτά από το σχολείο
- τρόποι & προτάσεις για πρόληψη και αντιμετώπιση από τους μαθητές: σύνταξη των κανόνων της τάξης ενάντια στη βία
- παροχή βοήθειας από μαθητές σε άλλους, για την επίλυση των συγκρούσεων που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε εκφοβισμό

- προαγωγή των συνεργατικών αλληλεπιδράσεων
- παροχή ευκαιριών για θετική έκφραση της επιθετικότητας (π.χ. μέσω των αθλημάτων)

Αντιμετώπιση

Κάθε μέλος της σχολικής κοινότητας έχει ρόλο και ευθύνη για την αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού. Ο βαθμός εμπλοκής κάθε μέλους, σχετίζεται τόσο με την ιδιότητά του, όσο και με τη σοβαρότητα, τη συχνότητα και την ένταση του περιστατικού εκφοβισμού. Άλλος είναι ο ρόλος και η ευθύνη του διευθυντή του σχολείου, άλλος του δασκάλου, άλλος των συμμαθητών, άλλος των γονιών.

Ωστόσο, θα πρέπει όλοι να συνεργαστούν σε ένα πλαίσιο παράλληλων δράσεων, διότι, αφού η αιτιολογία του εκφοβισμού είναι πολυπαραγοντική και η αντιμετώπισή του θα πρέπει να είναι πολυεπίπεδη.

Άμεσες Δράσεις:

• Διευθυντής:

- Καταγράψτε το περιστατικό, δίνοντας πληροφορίες για το πού και πότε συνέβη το περιστατικό, για το ποιοι συμμετείχαν, ποιοι παρατηρούσαν, τι μορφή εκφοβισμού ασκήθηκε και περιγράφοντας το τι ακριβώς έγινε.
- Διατηρείστε αρχείο καταγραφής των περιστατικών, ώστε να μπορούν να έχουν εύκολη πρόσβαση σε αυτό και τα υπόλοιπα ενδιαφερόμενα μέρη
- Προσδιορίστε αν πρόκειται για επαναλαμβανόμενη συμπεριφορά παραβίασης των κανόνων ενάντια στη βία
- Αν πρόκειται για επαναλαμβανόμενη εκφοβιστική συμπεριφορά, επικοινωνήστε με τους γονείς του παιδιού τηλεφωνικά και κανονίστε μια συνάντηση για να συζητήσετε
- Καθορίστε τις συνέπειες για το παιδί που εκφοβίζει, ύστερα από τη συζήτηση με τους γονείς, το παιδί που εκφοβίζει, τα παιδιά-υποστηρικτές του παιδιού που εκφοβίζει, και τη Σχολική Επιτροπή
- Σχεδιάστε τον τρόπο παρακολούθησης του προβλήματος ώστε να έχετε εποπτεία της εξέλιξης της κατάστασης

• **Εκπαιδευτικοί:**

- Μιλήστε στο παιδί που εκφοβίζεται και ακούστε με προσοχή και σοβαρότητα αυτά που έχει να σας πει. Διαβεβαιώστε το παιδί ότι θα ανταποκριθείτε άμεσα για να το προστατεύσετε και ότι είστε διαθέσιμος να παράσχετε κάθε δυνατή βοήθεια. Πείτε στο παιδί, να σας κρατά ενήμερο σχετικά με οποιαδήποτε εξέλιξη
- Συζητήστε με τους γονείς του παιδιού, εκφράστε τις ανησυχίες σας και δείξτε ότι είστε αποφασισμένος να αναλάβετε δράση
- Εξακριβώστε ποιο παιδί είναι αυτό που εκφοβίζεται ή αυτό που εκφοβίζει
- Εξακριβώστε αν υπάρχει ομάδα παιδιών η οποία ενθαρρύνει ή/και υποστηρίζει το παιδί που εκφοβίζει
- Οδηγήστε το παιδί που εκφοβίζει στο γραφείο του Διευθυντή και συζητήστε σοβαρά μαζί του για το περιστατικό
- Υποστηρίξτε το παιδί που εκφοβίζεται σε συνεργασία με τον Διευθυντή

• **Συμμαθητές μέσα στην τάξη:**

- Προσδιορίστε ποιοι συμμαθητές σας ήταν παρόντες στο περιστατικό εκφοβισμού
- Ξεκαθαρίστε αν συμμετείχαν ως ουδέτεροι παρατηρητές ή αν ενθάρρυναν το παιδί που εκφοβίζει
- Συζητήστε μαζί τους για το ποια θα ήταν η κατάλληλη συμπεριφορά σε μια τέτοια περίπτωση (π.χ. να μιλήσουν σε κάποιον ενήλικα για να βοηθήσει) και για το ποιες ευθύνες έχουν όταν παρατηρούν να συμβαίνει περιστατικό εκφοβισμού
- Συζητήστε σχετικά με το τι θα μπορούσαν να είχαν κάνει για να αποφευχθεί ο εκφοβισμός και να εξασφαλίσουν ένα ασφαλές περιβάλλον τόσο για τους ίδιους όσο και για τους συμμαθητές τους

Κάποια **μοντέλα συνομηλίκων**, που αποτελούν στρατηγικές αντιμετώπισης των περιστατικών εκφοβισμού από μαθητές προς μαθητές στο πλαίσιο του σχολείου, είναι επιγραμματικά:

- Η προσέγγιση που δεν εστιάζει στο φταίξιμο
- Προσεγγίσεις υποστήριξης μεταξύ των συνομηλίκων
- Το μοντέλο του «συνομηλικού πρότυπο»
- Το μοντέλο της «συμβουλευτικής μεταξύ συνομηλίκων»

- Το μοντέλο της «Διαμεσολάβησης»

• Γονείς παιδιού που εκφοβίζεται:

- Συνεργαστείτε στενά με το σχολείο για να πληροφορηθείτε για την έκταση και τη σοβαρότητα του περιστατικού καθώς και για τους τρόπους αντιμετώπισής του
- Παρέχετε στο παιδί σας υποστήριξη και ασφάλεια, χωρίς να το κατακρίνετε
- Ακούστε προσεκτικά τι έχει να σας πει το παιδί σας για τα συναισθήματά του και για τις ανάγκες του
- Παρακολουθείτε την εξέλιξη της κατάστασης αλλά και την υγεία του παιδιού σας
- Αν το παιδί σας παραπονιέται για μεγάλο χρονικό διάστημα ότι έχει σωματικούς πόνους, αν παρατηρείτε ότι έχει δυσκολίες στον ύπνο ή αν αρνείται επίμονα να πάει στο σχολείο, επισκεφτείτε έναν ειδικό ψυχικής υγείας για παιδιά.

• Γονείς παιδιού που εκφοβίζει:

- Συζητήστε με τον Διευθυντή του σχολείου για το περιστατικό εκφοβισμού που προκλήθηκε από το παιδί σας
- Συνεργαστείτε με το σχολείο, για την αντιμετώπιση του προβλήματος του παιδιού σας σχετικά με τη βία
- Συνεργαστείτε με τον Διευθυντή και τον δάσκαλο του παιδιού σας για την εφαρμογή των κανόνων, των συνεπειών και την πρόληψη τέτοιων συμπεριφορών
- Παρακολουθήστε την εξέλιξη της κατάστασης και συνεργαστείτε στενά με το σχολείο. Παρατηρήστε αν το παιδί σας εμπλέκεται συχνά σε καβγάδες ή εκδηλώνει εκφοβιστική συμπεριφορά και με τα παιδιά της γειτονιάς ή και με εσάς στο σπίτι. Μιλήστε γι' αυτά στο Διευθυντή και το δάσκαλο της τάξης και συνεργαστείτε μαζί τους για να πάρετε βοήθεια

Όλα τα παραπάνω αποτελούν κάποιες άμεσες δράσεις σε επίπεδο πρόληψης και αντιμετώπισης στις οποίες μπορεί να προβεί το σχολείο, από μόνες τους όμως δε μπορούν να δώσουν λύση στο πρόβλημα του εκφοβισμού και της βίας στο σχολείο.

Χρειάζεται ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα παρέμβασης, στο οποίο να συμμετέχει το σύνολο της σχολικής κοινότητας αλλά και ευρύτεροι

κοινωνικοί φορείς, προκειμένου να υπάρξει αποτελεσματική πρόληψη και αντιμετώπιση του φαινομένου.

πηγή: <http://www.antibullyingnetwork.gr/page.aspx?id=106>

ΑΡΝΗΣΗ ΤΗΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Συχνό φαινόμενο στις μέρες μας είναι η άρνηση τήρησης των κανονισμών του σχολείου. Οι μαθητές πολλές φορές προβαίνουν σε “παράνομες πράξεις” σύμφωνα με τους κανονισμούς του σχολείου ταράζοντας την καθημερινή ηρεμία των καθηγητών αλλά και τον μαθητών.

Μερικές από τις πιο συχνές παραβιάσεις κανόνων είναι η οχλαγωγία εν ώρα μαθήματος, η χρήση κινητού τηλεφώνου και το κάπνισμα που δυστυχώς έχει μπει για τα καλά μέσα στις ζωές των εφήβων.. Μια κακή συνήθεια που δεν λέει να κοπεί.

Μερικές από τις πιο σοβαρές όμως παραβάσεις είναι η καταστροφή σχολικού υλικού – εξοπλισμού, ή ακόμα πιο σοβαρά θέματα όπως η διακίνηση ναρκωτικών ουσιών μέσα στο χώρο του σχολείου.

Οι καθηγητές πρέπει να βρίσκονται σε συνεχή επαγρύπνηση για να αντιμετωπίσουν τα παραπάνω φαινόμενα και οι υπαίτιοι παραξίες τιμωρούνται με τις ανάλογες ποινές, αν βρεθούν.

Ίσως με αυτόν τον τρόπο οι μαθητές να θέλουν να δείξουν την αντίδραση τους στους κανονισμούς και να αναδείξουν το ελεύθερο πνεύμα τους. Ίσως πάλι θέλουν να κάνουν απλά λίγη “φασαρία” για να τραβήξουν τα βλέμματα πάνω τους και να παινευτούν τα επιτεύγματα τους στους φίλους τους.

Όπως και να έχει ο διάλογος μπορεί να λύσει πιο καλά τα οποιαδήποτε προβλήματα, από ότι οι διάφορες ποινές - αποβολές που φορτώνονται άδικα μερικοί μαθητές και που εν τέλη δεν οδηγούν σε τίποτα.

Ότι και να λέμε όμως το “έγκλημα” παραμένει έγκλημα και η ποινή ποινή, κάτι που γνωρίζουν καλά και οι μαθητές και οι καθηγητές.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τέλος θα θέλαμε να σας ευχαριστήσουμε που διαβάσατε την εργασία – έρευνα μας. Ελπίζαμε να σας άρεσε, να σας ενημέρωσε περισσότερο πάνω σε ορισμένα θέματα και να πήρατε κάποια θετικά στοιχεία που θα βελτιώσουν τη ζωή σας και την ζωή των συνανθρώπων σας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ

<http://www.antibullyingnetwork.gr/page.aspx?id=106>

http://www.moec.gov.cy/edu_psychology/pdf/dafni_teachers.pdf

Bullying at school : Understanding Children's Worlds: Dan Olweus,
Εκδόσεις :Wiley - Blackwell , 1993.

ΣΧΟΛΙΚΗ ΖΩΗ, Ντοκυμαντέρ, Γελ Μοιρών 2014-2015.